

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei archidieceșane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Haasenstein & Vogler în Viena, Praga, Budapesta etc. etc.

Correspondențele sunt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr. — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Desbaterea proiectului de lege despre impunerea limbei maghiare.

(După fișarul stenografic al dietei).

Sedința din 2 Mai 1879.

George Pop: On. casă! Față cu proiectul de lege, desbătut eu îmi luasem pozițiunea încă de când am fost silit a eși din partida independenței, din cauză că ea hotărîse ca acela să se urzeze: urmează de sine, că acum când acel proiect se desbăte, eu să nu-l primesc. Mai înainte însă de-a comunica argumentele mele, din care mi formaiu convicțiunea mea, să-mi permită on. casă, ca să reflectez pe scurt la unii domni deputați, cari au vorbit în decursul desbaterilor. (*S'auzăm!*)

Mai întâiu voiesc a reflecta la cuvintele antevorbitorului meu imediat, d-lui deputat Ivanka.

În răspunsul seu dat deputatului Hofgraef el dîse, dacă aserțiunea este adevărată, că cetățenii nemaghiari precum se întîmplă adese, să fie siliți a călători mai multe miluri până ce dau de cineva care scie unguresce, ca să le spună cuprinsul documentelor eșite sau dela tribunale, sau dela autoritățile administrative, atunci domnul Ivanka trage conclusia, că tocmai pentru aceea trebuie să învețe ori-cine unguresce.

Stă on. d. deputat pe acel punct de vedere, că statul și în acela naționalitățile nemaghiare sînt pentru funcționarii maghiari, nu funcționarii pentru cetățenii statului? eu nu cred, că dl deputat să așirme așa ceva; ci însă sper că va primi punctul meu de vedere opus, că funcționarii sînt pentru cetățeni, și în acest cas răul se poate delătura numai așa, că funcționarii însărcinați cu administrarea justiției și a afacerilor publice sînt obligați a învăța limba poporului. — Mai departe dl deputat a afirmat, că în

Ungaria naționalitățile nemaghiare nici odată n'au fost asuprite, eară aceasta o ilustră cu exemplul, că și naționalitățile nemaghiare au avut nobili. Dară, preastim. domnule deputat, marea nenorocire a provenit tocmai de aci, că foștii nobili erau tot atâtea odrasle frumoase, eșite din trupul naționalității respective, tăiate și scoase din acela pentru că se sîlbătăcesc mai departe și să treacă în serviciul intereselor străine, care adese au mers până la sfîrmarea neamului propriu. Să te miri, onor. d-le deputat, că tulbina astfel dărăburită și tăiată nu s'a uscat.

Prea st. d. president află cu cale, ca după discursul pronunțat de condeputatul Zay a'l face atent pe dînsul și a invita pe casa, ca sub decursul desbaterilor să predomineze moderatiunea și spiritul păcei, ca nu cumva, precum dîse dl president, armonia dintre diversele naționalități să fie turburată.

Întru adevăr onor. dn. president meriță să fie pismuit de toată lumea, pentru că este așa de fericit, încât crede, că amuțirea și tăcerea actuală a naționalităților nemaghiare semnifică indestularea și fericirea lor. Se pare că d-sa ar crede, că rezultatele de până acum ale legislațiunei constituționale, precum sînt din cele multe în privința Transilvaniei, legea electorală, unde dacă cei 1½ milioane de Români ar eși din pasivitatea lor abia ar fi în stare să aleagă patru, cinci deputați; că cu instituțiunea de virilisti din legea municipală, după care din comitate cu majoritate românească de 1/10 abia se pot alege 1/10 membrii reprezentanți municipali; că legea de naționalități, a cărei criteriu este „*lucus a non lucendo*,” ca și faimoasa lege de arondare, prin care s'au nimicit câte-va comitate românesce compacte, din câte mai rămăseseră; că legea comitetelor administrative, delăturarea totală a Românilor din funcțiunile publice, esa-

geratele imposite publice, încât este absolut imposibil de-a le mai plăti; prelângă aceste continuarea cu execuțiunile dărilor, tot la câte trei comune un executor ș. a. ș. a.

Ar fi multe dispozițiuni fericitoare de soiul acesta de-a se enumăra; între ele nu poți găsi nici una bună și poate să creadă, că și acest proiect de lege dat în desbătere ar fi în stare de-a înainta și asigura fericirea și indestularea popoarelor acestei țări.

Au afirmat mai mulți, între cari și ministrul-președinte lui Hoffgräf, că scopul acestui proiect de lege nici decum nu este altul, decât a se da ocaziune diverselor naționalități de-a se înțelege între sine, ear de altă parte ca și nemaghiarii învîțînd limba ungurească, să fie capabili a ocupa diverse funcțiuni de-ale statului.

Ce mai naivitate frumoasă, ce mai scopuri bune innocente ni se pun în vedere! Păcat numai, că noi am învățat din trecut și din prezent, că la toate aceste afirmări să nu dăm nici un creșmînt. Diversele naționalități locuesc de sute de ani împreună, și s'au înțeles una pe alta fără nici o cunoscîntă obligatoare a limbei maghiare. (*Din partea Românilor, Sasilor și Sîrbilor: Adevărat! Așa este!*)

Eară pretecestul de-a face loc și nemaghiarilor la diversele funcțiuni ale statului este o ironie de care trebuie să ridem; pentru că de-ar mai fi încă pe atâtea sute și mii de posturi pre câte sînt, deși până acum numărul lor este enorm de mare, toate acele sînt necesare pentru fiii naționalității maghiare dominante, care după ce în privința materială au ajuns la sapă de lemn sub sistema actuală din care es atîția cerșitori, trebuie să fie așezați în funcțiuni de-ale statului.

Se scie, că dl ministru-președinte conduce două ministere; îl întreb prin urmare să ne spună, câți funcționari nemaghiari și anume câți are de naționalitatea română? Sînt sigur că

nu'l va costa mare osteneală a ne arăta numărul lor; apoi d. ministru-președinte nu va fi în stare să nege cu suflet curat, că nu ar fi fost competenți și că acești pelângă alte calificațiuni n'ar fi cunoscînd și limba maghiară.

Onorabilă casă! nu acesta este scopul cel adevărat al proiectului de lege, ce se află în desbătere, scop care să fie declarat în mod oficial și pe față. Am dîs în mod oficial, pentru că scim că pe cale privată confidențială chiar și dl ministru-președinte ori cât este de rezervat și înbumbat până sus, totuși o spune ca și toți ceilalți, că adevăratul scop este maghiarizarea naționalităților nemaghiare.

Dacă însă este crimă a comite atentat în contra existenței și vieții vre-unui individ singuratic sau de-a dreptul, sau pe căli laterale și ascunse cu cât este mai mare crimă de-a încerca să ia cineva viața naționalităților nemaghiare, care se urca la milioane, de și numai pe această cale laterală. (*Deputații naționalităților: Așa este.*) Dl ministru-președinte în răspunsul dat d. deputat Polit dîse: că în vecina Sîrbie Români în toată privința, dar anume în folosirea limbei lor sînt foarte asupriți. Dacă d. ministru n'a dîs aceasta pentru ca să escuze și justifice asuprirea noastră de-aici, care după dînsul ar fi mai ușoară, eu atunci aș fi fost în plăcuta pozițiune ca să-i mulțămesc pentru aceasta, așa însă nu mă simt obligat întru nimic. Într'adevăr on. d-le ministru-președinte, este foarte trist, că națiunea română în număr de 8 până la 10 milioane, risipită în Orient suspină sub jugul mai multor tirani mari și mici, și se incovoie fără nici o speranță de mîntuire. Se poate că noi suferim pedeapsa meritată pentru abuzul de putere al glorioșilor noștri străbuni de odinioară, și că timpul pedepsei și al pocînței încă nu s'a împlinit.

FOIȚA.

Gura satului.

Novelă. *)

I.

(1 urmare.)

El apoi întreabă: Nenea Mihu ce mai face?

Ea răspunde: Mulțămesc, face bine, că-i sănătos.

El earăși întreabă: Leica Safta ce mai face?

Ea atunci răspunde: Șede, Toderică.

După aceste ea își suge buzele și întreabă: Ce mai fac ai voștri?

— Ei! — Ce să facă? răspunde el. — Eacă — mai una, mai alta.

De-aici înainte vorba trece la lucruri mai departate. Toader spune, că a vorbit cu cumnatul, cu vîrul, cu finul, în sfîrșit cu cutare și cu cutare dintre oamenii vrednici de a fi

stat de vorbă cu dînsul; eară Marta îi spune, cine a fost și cine nu a fost de curînd la dînsii, cu cine a vorbit și cu cine nu, cine ce a dîs și ce nu a dîs.

În sfîrșit Toader privesce îndelung în ochii mari ai Martei, Marta îi zîmbesce cu o recoroasă bună cuviință și vîdînd acest zîmbet, el îi apucă mîna și dîce: Să jucăm una, Marto.

Ea răspunde veselă: dacă vrei, Toderică.

Toderica atunci bagă mîna stîngă în șerpar, scoate un pumn de bani, îi aruncă lăutarului și strigă: „Acum una pe pofta mea!”

Ear când Toderică se prinde la horă cu Marta Mihului Saftai, babele și moșnegii se ridică din umbră, sparg sfatul și grăbesc să mai vadă și ei odată.

Așa se petrec lucrurile. Dar gura satului prea lesne face dintr'un tîntar un armăsar. Pe când Marta și Toader vorbesc numai așa — ca să nu tacă, cei ce n'au ce face, le pun floarea la ureche.

Cu totul fără de nici un temei

nu sînt însă nici vorbele babelor. Prea se potrivesc tinerii la stare și făptură, prea sînt deopotrivă în sat și în șapte sate.

E vorba, cine-a fost Căzacul, cine Florea Căzacului și cine este Cosma Florii Căzacului. Un copil nevrstnic o scie pe de rost. Am să-l pun alături și să-l cauți în șapte sate, nu găsești unul mai bun decât pe Mihu, care nu și mai scie rudeniile și cuscii, și finii și care nu și numără averea pe boi, ci pe juguri.

Așa judecă satul și, dacă e vorba să spunem drept, nici Mihu, nici Cosma nu sînt scoși din sat. Prea se simțiau străini în același sat și le plăcea să se mîngăie cu nădejdea de înrudire.

Marta și Toader? — Ei s'au trezit încă de mici în gura satului și nici își mai dădeau bine samă despre cele ce se vorbeau di pe di. Ar fi trebuit să vie cineva și să le spue că nu'i așa, pentru ca să-i pue pe gânduri și să-i facă a se întreba, cum adevărat este.

Cineva! — Dar cine? — Dintre

toți, unul singur era, care ar fi dorit să se pue împotriva gurei satului; dar acesta era tăcut și gînditor.

În toate Duminecele și zilele de sîrbători, dimineața, coboria despre munte și intra călare în sat un voinic curățel. Nimeni nu se întreba de unde vine și de unde descalecă; toată lumea scia, că este Miron oierul, și nimeni mai mult nu doria să scie.

Trecuse un an de zile, decînd Miron venia mereu la joc; flecăii îi erau pretini și fetele se aduna bucuros împregiurul lui, ca să-i asculte poveștile, vorbele șăgalnice și cîntecele frumoase. Din când în când dar foarte arare ori, Miron scotea din șerpar un flueraș, pe care cânta câte o doină de duioșie, încât opria resuflarea celor ce-l asculta.

Din când în când, numai foarte arareori, scotea Miron fluerașul seu; îl scotea însă totdeauna, când Marta îl ruga; ba era chiar destul ca ea să privească la șerpar, pentru ca Miron să pue mîna pe pept, gata de-a-i face pe plac.

(Va urma).

*) Din „Convorbiri literare“.

Dar fie aceasta ori cum, noi suferim soarta noastră fatală din prezent cu resignație și ne conservăm cu speranța în viitor. De către civilizațiunea cea adevărată a fraților noștri apuseni nu ne închidem calea prin părăsirea limbei și a datinelor noastre naționale; trăim în credință, că trebuie să ne vină timpul emancipării, și atunci nu ca acum, vom afla în Maghiari nu pe asupritorii noștri, ci chiar în interesul existenței lor, pe fideli noștri confederați.

La discursul d-lui deputat Stoicovici Sârbii pot să dică: „Apără-ne Doamne de amici buni ca acestia, căci de inamici ne vom sci apăra noi.“ Din partea mea am să observ numai atâta, că el a spus că este drept, că e Sârb și că Sârbii l-au ales, dar n-au spus că au fost ales tocmai în cercul electoral al lui Mileti. Din acest salt mortal poate cineva judeca despre starea consolidată a Ungariei atât de mult lăudată. Încă numai una și aceasta o pot constata cu toată convingerea mea, că între noi Românii guvernul nu află nici un apărătoriu de acestia al politicii sale șoviniste.

La cele ce spuse dl deputat Madarasz despre România, că acolo să pretinde învățarea limbei românești chiar și în scoalele supușilor austro-ungurești, nu pot pune mai mult temei, decât merită scrierile nesigure, scoase din diare. Se poate că în acele se propune limba românească, nici decum însă în puterea vreunei legi, sau prin presiune guvernamentală, care nu există și pe care nici dl Madarasz n'a afirmat-o, ci acolo limba românească o învață de bună-voie, precum se întâmplă și aici în mai multe locuri pe la scoalele noastre românești.

Enunțarea d-lui deputat Aladár Molnár, prin care dânsul recunoaște că Maghiarii și Românii au interese comune o iau cu plăcere spre știință. Dar când dânsul ne provoacă, ca mai întâi noi Românii să dăm semne de încredere și bună înțelegere, eu îl întreb: prin ce, pe ce cale și prin ce mijloace? Eu sunt convins, că Maghiarii sunt dator în prima linie a da exemplul bun pentru că puterea statului se află în mâna lor.

Eu însă îl mai întreb că: acest proiect de lege, ca și toate alte acțiuni politice și legislative din trecut crede dânsul a fi mijloace de apropiere? Românii așteaptă dela Maghiari în interesul existenței lor, drept și echitate, ear până atunci le răspundem cu străbunii noștri: *Senatus et populus romanus beneficii et injuriae memor esse solet. Cacterum Hungariae quoniam non poenitet, delicti gratiam non fecit foedus et amicitia elabuntur cum aeruerint.*

Onor. casă! Aceste premise îmi permit a trece la proiectul de lege ce se află în desbatere.

În acest timp scurt de 10 până 12 ani patria fû cercată de o mulțime de calamități, anume prin pactul încheiat spre a lua asupra-ne sarcine străine, ruinătoare de puterile noastre spirituale și materiale, eară acest pact se reînnoiește mai de curând în formă și mai fatală. La aceste s'au adăos din ani în ani diverse calamități elementare și epidemii, toate aceste considerate la un loc sunt în stare să aducă la desperațiune pe ori-ce patriot serios. Eu însă susțin în cuget curat și din toată convingerea sufletului meu, că n'a venit nici o calamitate mai mare asupra patriei noastre decât cum este acest proiect de lege, al cărei scop este, ca limba maghiară să se impună tuturor cetățenilor nemaghiari cu forță; aceasta este forța aceasta este coroana tuturor calamităților politice și elementare câte au dat preste noi până acuma.

Dacă statul este lovit de urmările unei politice greșite, și rele, prezent este a noastră; — dacă vin preste el devastațiuni și spoliațiuni de ale inamicilor din afară în urmarea campaniilor pierdute, cum s'au întâmplat în zilele noastre cu națiunea franceză; dacă vine ciuma și alte lovituri elementare, după toate aceste rele mari și asupritoare, statul nefericit se poate regenera într'un timp mai scurt sau mai lung prin colucrare în buna înțelegere și armonie a cetățenilor sei; dacă însă într'un stat, în loc de concordie domnesce discordia; dacă într'un stat, cel mai tare crede, că are drept a lovi în viața și existența națională a celui mai neputincios, atunci lucrul se schimbă. Eu însă aflu, că acest proiect de lege ce ne stă înainte, are de scop învederat, deși nemărturisit ca pe concetățenii nemaghiari să îi maghiarizeze prin forță, să le nimicească existența națională. Aceasta politică este lipsită de condițiunile cardinale ale dreptății și sincerității; nici unde în lume ea n'a avut de rezultat consolidarea staturilor; pentru că: *justitia est regnorum fundamentum.*

Spre a-mi motiva cele dișe până aci fie-mi permis a mă provoca la câteva tесе din raportul așa numitei comisii a instrucțiunii, cu care s'a prezentat acest proiect. Înainte de toate am a reflecta, că pe când a început a se ocupa serios cu acest proiect în sinul comisiei instrucțiunii, însuși ministrul de culte s'a înspăimântat de fatalele lui urmări și a declarat că este gata să accepte toate propunerile îmblânzitoare. Mai mulți membri ai comisiei, între care și d. deputat Csengery, eminentul veteran a declarat, că el încă nu apucă a-și forma idea justă despre scopul și necesitatea acestui proiect și era apăsător a propune amânarea lui. Însuși d. Grünwald, cel ce voese să maghiarizeze cu foc și fer, era cuprins de nedumeriri. Ce însemnează aceasta on. casă? Aceasta însemnează, că acești bărbați au comis cea mai mare violență asupra conștiinței lor proprii și contra convingerii lor mai bune au subscris un atentat.

S'a aflat însă în comisiune un bărbat de curagiu în persoana d. deputat tiner Baross, carele oare-cum înfruntând pre înțelepții și veteranii sei colegi i-au forțat să accepte acest proiect de lege, prin o săritură. Mie lucrul acesta mi se pare neînțeles. Eu nu cred că alegătorii sei de naționalitatea slovacă l'a însărcinat cu o astfel de misiune.

Să vedem însă ce dișe comisiunea în raportul seu de motive:

„Căutând în istoria națiunii și a instrucțiunii publice, se poate convinge ori cine, că națiunea maghiară, care a stat în curs de secol sub influința limbilor străine și sub alte influențe străine, această națiune a cărei existență este în adevăr legată mai mult de limba proprie, nici odată n'a cugetat a generaliza învățarea limbei statului în interesul asigurării de înțelegere între sine a diverselor naționalități.“

Așa dară însăși comisiunea recunoaște, că existența unei națiuni este legată de limba ei, și totuși ea află că este drept și echitabil, ca prin acest proiect de lege să impună națiunilor de alte limbi, limba maghiară prin forță.

Onorabilă casă! Mai departe: „Comisiunea condusă de principii generale nu și făcu iluziune ca se aștepte dela un proiect de lege special precum este acesta, rezultate grabnice și generale, în timp scurt. Comisiunea scie bine că în viața publică și mai vortos în sfera instrucțiunii publice s'au desvoltat multe raporturi cari trebuie să se ea în considerațiune, și care numai atunci

„ar înceta de-a fi tot atâtea pedeci, dacă statul ar întâmpina din partea factorilor respectivi tot atâtea patriotism, cât și bunăvoință. Afară de aceste ea vede între altele autonomia confesiunilor între a cărei limite marele număr al naționalităților, considerate din punct de vedere confesional și școlastic, se bucură de drepturi aproape absolute. Tot aci vedem noi starea cea tristă a finanțelor statului, din care se trag lipsele materiale pentru instrucțiunea publică, tot așa vedem și lipsa de învățători apti, cari nu sunt în stare de-a corespunde cu forțele lor spirituale la postulatele instrucțiunii publice. Aceste sunt tot atâtea obstacole, pe care le poate delătura numai timpul și perseverența în activitate.“

Așa dară nici însăși comisiunea nu așteaptă ceva rezultate mari dela acest proiect de lege. Atunci însă eu întreb: pentru ce turburați liniștea sufletească a cetățenilor?

Eu pocu asigura pe onor. comisiune, că noi Românii ca factori în acest stat, nici odată nu ne vom subscrie sentența noastră de moarte națională.

În tot cazul, autonomiile confesionale și starea desperată a finanțelor statului sunt pedece foarte grele în calea frângătoare de gât a politicii noastre șoviniste.

În cât pentru autonomie, întreb eu pe Maghiari: își mai aduce ei înainte, ce bine le-a prins lor aceea sub periodul lui Bach, în contra germanizării forțate? Dacă își aduc înainte atunci să se poarte cu ea mai bineșor, pentru că mai poate reveni un timp, de care să i ferească Dumnezeu și pe ei, când să fie earăși strimbrați între mării apărători ai aceluia.

Vitrega stare a finanțelor ausă și o ascrie sistemului actual, pentru că este absolut preste puțină, ca în același timp unii bărbați de stat, unele familii și însuși statul să poată prospera; pe lângă aceasta, Neamțul are minte, el ea preț mare pentru domnie.

După aceea raportul dișe: „Așa dară comisiunea s'a apucat de lucru cu moderațiunea pe care o simțea în sufletul seu, și a avut numai voința ce rezultă din convicțiunea intimă, ca învățarea obligată a limbei statului să fie asigurată, în interesul fie-cărei naționalități, și ca mintea cea impresionabilă și fragedă a copiilor în toate direcțiunile, în anii de învățătură să fie inițiată și în iubirea de patrie și în sentimentele patriotice, să cunoască totodată, că partea frumoasă a naționalităților este a trăi în această patrie în concordie și în egalitate de drepturi.“

Acum eu întreb: cum poate cineva, om cu conștiință curată, să acopere scopul cel adevărat cu astfelu de sofisme? A dișe că scopul lor nu este a impune învățarea limbei maghiare prin forță și totuși a lega de știința limbei maghiare patriotismul, însemnează tot atâtea, cât a pretinde că este datorința patriotică a legislativei a impune învățarea limbei maghiare prin forță și violență. Dar piciorul de cal al lui Mefistofeles ese din ultimele două pasaje ale raportului în cari să dișe: „După ce comisiunea își termină discuțiunea specială a proiectului de lege, are de-a mai reflecta încă numai la cele ce au diș în decursul raportului seu despre rezultatele ce se așteaptă de la acest proiect de lege, că adevărul ministeriului reg. unguresc de culte și instrucțiune publică, ca supremul veghetor și conducător al instrucțiunii, trebuie să cunoască acele modalități apte, care se cer la aplicarea legii, care adevărul au să formeze o parte integrantă din acest proiect de lege și pot să aibă în-

„fluință decisivă asupra rezultatelor legii.“

„O politică rațională școlastică, aplicarea înțeleaptă a organelor alese pentru execuțiune, remunerarea diligentei ce se va pune într'un învățarea și propunerea zeloasă a limbei maghiare, ținerea de cursuri suplimentare în timpuri de vacanție spre a facilita învățarea limbei maghiare, ameliorarea stărei materiale a dascălilor și regularea condițiunii lor, aceste sunt tot atâtea mijloace foarte necesare de-a fi aplicate, pentru că prin aceste pe de-o parte vom înainta de sigur spre scop, de altă parte vom reuși a îndemna, ca să apuce cât se poate mai mulți indivizi capabili pe calea cea spinoasă de învățători.“

Așa dară la rezultatul care nu se dă pe față, are să ajungă ministrul prin instrumentele, pe care și le va alege el, prin remunerațiuni etc. etc. Toate aceste aruncă o lumină morală foarte frumoasă asupra acestei întreprinderi și a scopurilor sale finale. Poftiți numai a propaga și recomanda de pe tribuna legislativei, demoralizațiune și corupțiune ulterioară prin mijloace de aceste, pentru că atunci se va împlini de sigur prorocia lui Szecheny: că: Ungaria n'a fost, dar va fi. (Din partea Maghiarilor. Tocmai atunci nu va fi!)

(Va urma).

Revista politică.

Sibiu, în 4 Iunie.

Alaltăeri s'au încheiat camerele Ungariei prin următorul rescript regesc:

Noi Francisc Iosif I, din grația lui Dumnezeu împărat al Austriei, rege al Bohemiei etc. și rege apostolic al Ungariei, Banderiților, magnatilor bisericesci și lumesci și deputaților a fidelei Noastre Ungarie și a țărilor sale laterale, cari sunt adunați în dieta conchiemată de Noi pe 17 Octomvrie 1878 în capitala Noastră, Budapesta, salutarea Noastră regală.

Iubiți fideli! Încheiând Noi prin această sesiunea primă a dietei deschise prin Noi la 20 Octomvrie 1878, declarăm Noi totdeodată conchiemată sesiunea a doua pentru 2 Octomvrie a. c.

Vă asigurăm de altcum de grația Noastră regească.

Dat la Viena la doisprezece Iunie al anului una mie opt sute șeptedeci și nouă.

Francisc Iosif m. p.

Coloman Tissa m. p.

Astfel am ajuns timpul, unde ambele parlamente ale Austro-Ungariei sunt scoase din activitate, și contele Andrassy își poate începe acțiunea, respective continuarea acțiunii, începând acum un an. Luna lui Iulie este, precum se vede, destinată pentru punerea în lucrare a convențiunii dela Novi-Bazar. Și acum se asigură tocmai ca acum un an, că guvernul va năsuși a cruța cât se poate în bani și în sânge. Însă după toate câte se află despre starea acelor țări selbatice, nu este nici pe departe de așteptat ca diviziunea lui Vecsey, care este destinată a executa ocupațiunea, să fie de ajuns. Căci liga Albanezilor lucră neconținut pentru rezistență în contra ocupațiunii și Turcii, cari sciu promite așa multe, dacă nu se vor alia cu Albanezii, vor privi cu mâinile în poală, cum curge sângele austriac pe pământul Bosniacilor. În 5 Iunie n. s'a ținut la Prizrend o adunare de notabili, conchemată de șefii ligei albaneze din Ipek, Diacova și Novi-Bazar. Aceasta adunare a luat următoarea rezoluțiune: „Albanezii vor apăsă la toată întâmplarea țara de invasiune.

Liga va trimite 15,000 oameni către punctele, cari vor fi eventual amenințate. Neamurile Albaniei de jos trimit un corp de ajutoriu de 6000 oameni la Prizrend, punându-l la dispoziția ligei. Se dispune solvarea unei contribuțiuni de războiu de 10 piastri de argint pentru fie-care locuitor al vilaietului Cossovei fără distingere de religie și de rasă. Comitetul central, care a residat până acum în Prizrend, să se întregască cu 8 membrii, să se declare în permanență și să se mute la Novi-Bazar. Guvernatorul turcesc a lăsat voia adunării și nici n'a împedecat, ca divisionariul Osman-pașă să mai slăbească mica garnisoană prin trimiterea unor batalioane la Macedonia de sud.

Acțiunea dela Novi-Bazar recere fără îndoială aflarea comandantului Bosniei la postul său. De aceea ducele de Württemberg, care se află de prezent la Viena, pleacă în zilele aceste preste Trieste la Sereievo.

Situațiunea actuală a României o aprețuește diariul italian „Il Diritto” în următorul chip: „Principele Carol a deschis nouele Camere, care vor trebui să procedă la revizuirea constituțiunei, în conformitate cu art. 44 din tratatul dela Berlin. Principele a spus într'un mod lămurit starea lucrurilor. Cestiunea Ovreilor din România, despre care s'a făcut atâta sgomot, nu e altceva decât o cestiune de naționalitate; diferența de cult e secundară. Art. VII din constituțiune, de care e vorba de al abroga, n'a fost făcut pentru altceva de cât ca o apărare în contra unei imigrări în Moldova, imigrare care luase astfel de proporțiuni, în cât se putea considera ca o adeverată invasiune și un pericol grav pentru elementul național. Cu toate aceste, România e dispusă de-a da o deplină satisfacere preocupărilor, de care au fost predominante puterile la congresul din Berlin, în rezervele făcute la recunoașterea independenței acelei țări. Principele Carol are încredere în camere, care vor sci să dea o justă soluțiune cestiunei ce li se propune, înlăturând ori ce pretest la bănueli de intoleranță religioasă dară adoptând în acelaș timp garanții, care să fie în stare de-a ocroti într'un mod eficace interesele naționale a le României”.

Absența țarului și a clironomului rusesc dela festivitatea din Berlin se pune în legătură cu împregiurarea, că nici un membru al casei domnitoare austriace nu s'a prezentat și diarele germane comentează în diferite moduri aceste fapte. Lipsa Habsburgilor se reduce la o corespondență diplomatică neplăcută între Viena și Berlin, ear lipsa țarului se reduce la teama de nihilisti.

Senatul Franciei a primit după o desbatere mai lungă proiectul de lege, apărât în mod vioiu de ministrii, pentru reîntoarcerea camerilor la Paris.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

De sub poalele munților apusenii, cu finea lui Maiu 1879. (Usura la țară). Nu știu de unde să încep și unde să sfârșesc din atâtea văierări ce trebuie să audă omul în această lume constituțională!

Dintre multele fatalități, cărora e spus mai cu samă bietul popor muncitor: voi astădată să amintesc unele casuri mai bătătoare la ochi și pre cari mi-ar plăce când ași pute să le bag chiar în ochii și inima celor dela cârmă, ca „vădend să vadă și auzind să audă” cum se calcă în picioare legea constituțională — nu de popor — ci de însuși domnii proprietari și totodată și „usurari.” Căci veți

Doamne, bag samă unele legi, deși sancționate, ele valorează numai în capitala țerei, de oare-ce până ajung ele până pe la noi pe sate, într'atâta li se scurtă și subție coada, încât nu mai ai de unde să le prinzi.

Astfel d. e. este batjocorită pe aici legea „usurei” carea, precum am cetit de 8% la sută, — se înțelege de sine, că această schimbare — respective decadență a usurei (dela 72% la 8%) a făcut la început mare impresiune între debitor și creditorul usurariu, unul se simți prin legea îndusă încât va mai ușorat, ear celalalt prea păgubit în deosebi prin săritura dela 72 de grade la 8.

Ce e de făcut? se întreabă pe sine usurariul; trebuie aflat un alt mijloc, o altă cale carea ar duce la țintă. După puțină scărpănătură de cap: planul clocit își produse efectul dorit. Usurariul nu mai dă bani pentru bani; el dă bani pe usură de muncă, d. e. 1 fl. pelângă usură de 2 zile de lucru pe an, și încă cu merindea (de multe ori cu foamea) sormanului debitor, și așa această usură socotită în bani după prețul curent al muncii de zi face: plata muncitorului pe o zi 40 cr. muncă socotită minimum 20 cr. prin urmare: două zile de usură fac 1 fl. 20 cr. v. a. (3 franci). Eată calculul usurariului: el a întrecut cu iscusința pe toți legislatorii din camera Ungariei. Acum nu 8%, nu 72%, ci 120% e pe la noi usura nouă constituțională!

Deci, saltă acum și te bucură cameră legiuitoare, vădend-ți produsul ostenelelor tale, cum sporesce și înfloresce spre mărirea patriei constituționale și spre binele și fericirea poporului muncitor!

Încă un cas, și mai unul, și apoi gata. Un al doilea cas și necaz este pe aici: „usura ocultă,” sau cum am dice mai românește: „pe sub mână.” Asta încă e cât se poate de scandaloasă, dacă nu chiar păcătoasă. Usurariul caută și află totdeauna două clase de oameni, cărora le împrumută banii, și anumit: a) aceia, cari împrumută florenul pelângă usura de 2 zile de lucru pe an, sunt clasa oamenilor mai sormanii, apoi: b) sunt oameni cei de clasa a doua, dela cari usurariul ia usură în bani, precum știu: că după 10 fl. (zi de zece) împrumutați, au luat usură lunară câte 1 fl. și mai ceva pe de-asupra d. e. pe 4 luni după 10 fl. a plătit bietul om 4 fl. și o zi de plug, carea asemenea face cel puțin 3 fl. Astfel după 10 fl. împrumutați pe un restimp de 4 luni: a dat usură 17 fl. Cine nu mi crede, provocăm în public, și eu îi voiu servi cu dovezi demne de credință, sau cu însuși usurariul, a căruia nume și astădată l-aș fi dat publicității, dacă nu m'aș teme că i se vatămă urechile șoptindui-se că neglegiuirea lui a ajuns în publicitate, căci conștiința știu că de loc nu l'ustră.

Casul al 3-lea cu care încheiu, este analog cu cele două precedente. El asemenea este eflusul usurei înfricoșate de care se folosesc pe aici unii capitalisti fără de suflet. Omul cu simțuri umane a bună samă trebuie să se înfioare când numai dacă aude despre evenimentele dureroase ce se petrec pe alocurea, dar în mare măsură pe aici din partea tiranilor usurari și belitori de popor, cari îi sug sudoarea și sângele ca lipitorile și l'rod până la os ca vermele; căci nu trece nici o lună de zile în pace, fără a nu se ivi mai în fie-care comună câte una și două esecții de realități și aceste esecții sunt toate produsul usurei ne mai audite de cându'i lumea, până în timpurile noastre.

Se comit abusuri preste abusuri, fără ca să le pună cineva stavilă, astfel sunt: usura după usură; ceea ce sormanii oameni ne mai putend-o suporta și continua cu plățirea după ce li se licitează realitățile și moșioarele,

li se mai dărimă și căscioarele; după cari apoi urmează tristul tablou familiar, va să dică: se vîd familii sub ceriul liber făcend-și foc și gătind-și de ale mîncării. Le-am vădut apoi și mîncând, dar mîncând și plîngend și blăstămand-și soartea și blăstămand și pe cel ce le-au despoiat până și de căscioara umilită unde și plecau capul și se adăposteau în contra elementelor!

Aceste familii, sunt jertfa usurei crudele, și ele sunt deja devenite pentru toată viața la sapă de lemn! — „O tempora, o mores!”

I. P.—u.

Academia română.

Duminecă, 28 ale curente, M. S. R. Domnul a bine voit a primi, la palatul de la Cotroceni, pe d-nii membri ai Academiei Române, cari au venit spre a exprima mulțămirea lor Prea Înaltului Nostu Domn pentru organizarea Societății Academice în Corp constituit supt denumirea de Academia Română.

D. Ioan Ghica, președintele Academiei, a adresat cu această ocaziune Alteței Sale regale, următorul discurs:

Măria Ta! Academia Română, petrunșă de recunoștință pentru solicițudinea ce Alteța Voastră regală a arătat acestei instituțiuni, vine astăzi cu cel mai profund respect, să îi exprime simțimintele sale de grațitudine.

Ideia fundamentală de-a face ca limba să fie una, precum este și viața națională în noul stat român, a dat nascere Societății Academice Române.

Cultura spiritului, în toate ramurile activității sale, face glorie națiunilor civilizate, glorie care se măsura după urmele de lumină ce lasă din generațiune, în generațiune, în litere, în științe și în litere, în științe și arte, ca și în vitejie.

Ca mai toate cugetările naționale și aceasta a fost rezervată domniei Tale a o realiza. Ea a fost și este din numărul acelor care sunt menite a înălța națiunea pe treapta ce i se cuvine.

Ca patron, Alteța Voastră regală s'a asociat la modestele noastre încercări; ca Suveran, a sancționat și transformat Academiei instituțiune națională.

Noi, membri acestei instituțiuni, venim dar respectuos a exprima simțimintele noastre de grațitudine Înaltului nostru protector, și tot odată a ruga pe Suveran să bine voiască a primi presidența onorarie a Academiei Române.

Aceasta este cea mai scumpă dorință a membrilor Academiei, cari vin a depune omagie lor la picioarele Tronului Alteței Voastre regale.

M. S. R. Domnul a bine voit a răspunde cu următoarele cuvinte:

Sunt mândru că supt domnia mea s'a fundat Societatea care astăzi devine Academia Română. Urez din toată inima ca această frumoasă instituțiune să fie un avut isvor pentru știință, pentru limba și istoria noastră națională. Primesc cu o viață satisfacțiune a fi presidentul onorar al acestui doct corp, precum am fost fericit de a fi chiar de la fundarea ei, Președintele Societății Academice.

După aceasta, d. Ioan Ghica a prezentat Domnitoriului pe d-nii membri ai Academiei, cu cari M. Sa Regală s'a întreținut în modul cel mai bine voitor despre lucrările și activitatea fie căruia. „Monitorul”

Varietăți.

* (Alegere de notari cercuali). Ni se scrie din Valea-Almașului (comit. Severinului) următoarele: Nimic n'a fost mai greu pentru poporul nostru decât învoirea pentru

alegerea notarilor cercuali, și totuși după a 3-a încercare vîdurmă și această realizată. Almașul nostru este împărțit în 5 cercuri și anume: cercul Dalboșet, Prilipeț, Bania, Prigor și Bozovici. Populațiunea acestor cercuri care este cu foarte puțină excepțiune română și numără preste 30,000 suflete, nu pregetară ași alege notari tot Români adică: în Dalboșet au reușit de notar P. Popovici, în Prilipeț Demetroviciu, în Bania T. Puca, în Prigor A. Moldovan, numai în Bozovici a reușit un German carele însă nu scim din ce cauză a demisionat. Gratulăm din inimă d-lor notari cercuali și sperăm că nu numai prin împlinirea punctuoasă a datorințelor cari cad strict în sfera activității lor, ci tot odată ca Români vor sci aprețui și spriginii și afacerii de încrederea ce a pus-o poporul în dînsii. Ce se atinge de purtarea și tactul d-lui pretor A. Szabó la aceste alegeri merită toată lauda și recunoștința noastră.

* (Calea ferată Ploiesci-Predeal). De la 29 Maiu 1879 a început circulația trenurilor pe secțiunile Ploiesci-Câmpina (Podul-Vadului) și Sinaia-Predeal, stațiuni ale călei ferate Ploiesci-Predeal.

Ear pe distanța dintre stațiunile Câmpina (Podul-Vadului) circulația se va face tot pe calea ferată, printr'un serviciu regulat de trăsuri.

Stația București liberează în trenul seu de călători, cari pleacă din București la 7 oare 20 m. dimineața, biletele directe pentru stațiunile deschise ale călei ferate Ploiesci-Predeal și în aceste bilete directe se cuprinde și tacsă de trăsuri.

Toate stațiunile deschise ale călei ferate Ploiesci-Predeal liberează bilete directe pentru trenul de călători, care ajunge la 9 oare 30 m. sara în București, și în aceste bilete se cuprinde și tacsă de trăsuri.

Trenurile călei ferate Ploiesci-Predeal sunt în legătură cu trenurile călei ferate austro-ungare cari ajung și pleacă din Brașov.

Bagajele predate urmează pe călători până la destinație, prin îngrijirea călei ferare.

Eată și mersul trenurilor pe această cale ferată, valabil de la 29 Maiu (10 Iuniu) 1879.

De la Ploiesci la Predeal, cu trenul micșt Nr. 7.

Stațiuni:

Ploiesci, — pleacă la 9 oare 45 m. (plecarea din București cu trenul de la 7 oare 20 m. dim.).

Băicoiu, — pleacă la 10 oare 31 m.

Câmpina, — (Podul-Vadului) pleacă la 12 oare (plecarea cu trenul).

Sinaia, — pleacă la 4 oare 33 m. (plecarea cu trenul).

Predeal, — sosesc la 5 oare 30, (în legătură cu trenul de la Brașov), unde sosesc la 7 oare 6 minute.

De la Brașov la Ploiesci, cu trenul micșt Nr. 8.

Stațiuni:

Brașov, — pleacă la 7 oare 50 m. dimineața.

Predeal, — pleacă la 10 oare 30 minute.

Sinaia, — pleacă la 12 oare 17 m. (plecarea cu trăsuri).

Câmpina, — (Podul-Vadului) pleacă la 5 oare 7 m. (plecarea cu trenul).

Băicoiu, — pleacă la 5 oare 57 minute.

Ploiesci, — sosesc la 6 oare 40 m. (sosirea în București cu trenul de la 9 oare 30 minute sara).

* (O usură tălhărească). Din Polonia prusiană se publică următoarele: Un Jidan într'un oraș mic polon nu de mult încă cunoscut ca negustoriu de sdrențe serac încep pe ascuns profesia usurei și ajunge

cu încetul la o avere considerabilă. În anul trecut se adresă cineva către el pentru 36 marce pe poliță, cari bani îi și primi acesta fără interese. În ziua înainte de decăderea poliței țeranului vânduse Jidanului a conto datoriei săcară pentru 31 marce și torfă pentru 4 marce și 75 fileri, restul de 25 fileri să îl tragă Jidanul din banii, cari avea să-i solvească țeranului pentru căreșie. Țeranul se duce în ziua decăderii poliței la Ovreu, să-și scoată polița, fiul lui Israel însă s'a făcut că n'ar fi acasă și ficiorașul lui prin aceasta înștiințare a îndepărtat pe țeranul cu asigurarea, că toate ar fi în ordine, să nu se teamă. Însă după 3 zile țeranul primesce citația judecătorească, a solvi 36 marce. În grabă și precaut numai spre a întâlni pre mișelul Jidan acasă, țeranul se apropie cu citația de Jidan, care în adevăr neobservându-l nu s'a mai putut escusa, că ar fi absent în călătorii și așa a primit pre debitorul, care i-a făcut grele imputări pentru mișelia lui. Jidanul descărcând toată vina pe feciorul seu prost și asigurând pre țeranul, că-și va retrage pâra, i-a cuitat pe citație cu precugetată falsificare a datului scriind în loc de 5 Septemvre 18 Octomvre, care era ziua sârbătoarei celei mai mari jidovesci; și apoi în ziua aceasta un Jidan nu scrie! Pe lângă toată asigurarea și cuitanța pâra nu s'a retras. Înaintea localului judecătoresc Ovreul amăgesce în sfârșit pe țeranul, să nu vină la termin pentru că el Jidanul va retrage în localitatea judecătorei pâra sa, ce va fi împreunat cu mai puține cheltueli. Jidanul însă n'a retras pâra și țeranul fu judecat a plăti 36 marce. Între aceste același țeran earăși imprumutase dela același Jidan 600 marce pe poliță în următorul mod. Jidanul primi dela țeran o poliță despre 600 marce, apoi amăgi pe acesta, a-i mai subscris și o poliță privată tot despre 600 marce sub pretext, a puté scoate prin aceasta dela bancă pâra, pentru că dânsul n'ar avé acasă bani. Între aceste Jidanul amăgesce pre țeranul ca în loc de-a plăti polița, el ar puté asigura datoria de 600 marce prin o obligație funduară; fiind însă Jidanul datoriu ginerului seu încă cu zestrea a înduplecat pre țeranul a scrie obligația pe numele ginerului Jidanului. Acuma începe comedia fiind tot gata. În loc de 600 marce țeranului s'au cerut 1200 marce. Jidanul adică în loc să trimită polița privată la bancă a trimis-o ginerului seu în Posen, pe a cărui nume era scrisă deja și obligația funduară și predată lui: întâia poliță a ținut-o Jidanul. Debia decăduse polița privată și ginererele Jidanului părăse pre țeranul, după aceea era să părăscă Jidanul polița sa și obligația funduară era să se vândă. Acuma debia se adresează țeranul către oameni pricepuți pentru sfat. Casul fu numai decât arătat procurorului de stat din Kosten. Jidanul fu pe loc arestat și documentat pentru două înșelăciuni grele. Ambele casuri îi câștigase 18 luni temniță, 1500 marce pedeapsă pre lângă cheltueli și perderea onoarei pe 2 ani. Solvind Jidanul 6000 marce cauțiune epus provisoriu pe picior liber apelând contra hotărîrii.

* (Crescerea apelor Dunărei). Cetim în „Mesagerul Brăilei”: Septemăna aceasta, apele Dunărei au crescut așa de mult, încât sunt aproape a deborda peste maluri, și este teamă de o înneacăciune ca cea trecută. Comitetul portului a luat măsuri din timp a se apăra portul de inundație. S'a cerut ministrului un credit de vre-o 1,600 lei, cu cari bani s'a dres digul vechiu; s'a făcut un mic dig pe malul Dunărei și s'au astupat canalele ce serviau pentru curgerea apelor din oraș. Așa că, dacă apa ar cresce la

nivelul inundației din primă-vara acestui an, tot n'ar inunda portul. Lucrarea s'a efectuat în grabă, în câte-va zile, și aceasta să dădorească activității depuse de d. inginer al portului.

* (Rugăciunea unui metodist englez). „Daily-Courier” din Liverpool publică următoarea rugăciune, ce a ținut un predicator metodist în Runcorn în Cheshire: O doamne, aceste sunt vremuri grele și mult, mult popor nu mănâncă, pentru că n'are pâne. Mult, mult popor nu lucră, pentru că nu află lucru; și o doamne, mi se spune, că un Jidan bătrân (Rothschild) care locuiesc în Londra, e la toate aceste de vină. Omoară-l, o doamne! Dacă l-aș omorî eu, pre mine m'ar acăță. Așa dară omoară-l tu, o doamne, pentru că pe tine nu te pot acăță. Spre clarificarea acestui suspin curios să servească împregiurarea, că în Englitera deși acolo trăesc numai la vre-o 46,000 Israeliți, totuși să ascrie lor această miserie.

Sciri ultime.

(După „S. d. T. B.”)

Berlin, 16 Iunie n. „Nordd. Allg. Zeitung” scrie: Italia s'a alăturat în urma protestului contra decretului finanțiar al Khedivului.

Versailles, 16 Iunie n. La pertractarea proiectului de instrucțiune a lui Ferry în camera Cassagnac a învinovătit pe ministrul de instrucțiune pentru calumniare și falsificare. Camera a exprimat contra lui Cassagnac dojana cu eschiderea pe trei zile. Cassagnac a numit întregul guvern lipsit de onoare. Presidentul camerei Gambetta anunță, că vorbitorul va fi tras înaintea procuraturii republicei.

Bursa de Viena

din 16 Iunie n. 1879.

Metalicele 5%	66 45
Împrumutul nap. 5% (argint)	68 70
Împrumutul de stat din 1860	126 —
Aciuni de bancă	832 —
Aciuni de credit	262 —
Argint	—
Valuta nouă imperială germană	57 —
London	116 10
Galbin	5 49
Napoleon d'aur (poli)	9 25

Economic.

Sibiu, 13 Iunie n. Pro hectolitru: Grâu, fl. 4.60—5.40; Grâu săcăreț, fl. 3.70—4.30; Săcară fl. 3.—3.40; Orz fl. 3.10—; Ovăs fl. 1.70—2.10. Cucuruz fl. 1.20—1.30; Mălaiu fl. 4.50—5; Cartofi fl. 1.20—1.30; Sămânță decănepă fl. 5—6; Mazere fl. 6—6.50; Linte fl. 9—9.50; Fasole fl. 4.50—5; pro 50 chilo: Făină de pâne fl. 3.50; Slănină fl. 25—30; Unsoare deporcă fl. 25—27.50; Său brut pro 50 chilo fl. 16; Său de luminări fl. 22.50—; Luminări de său 50 chilo fl. —; Săpun fl. 20—; Fân 50 chilo fl. 0.60—0.70; Căneapă pro 50 chilo fl. 32—34; Lemne vâtoase de foc pro metru cubic fl. 3.—; Spirit pro grad 50—55 cr. pro chilo: carne de vită —44 cr.; Carne de vițel 38—40 cr. carne de porc 40—cr.; ouă 10 de 20 cr.

(Recolta României). „Mesagerul Brăilei” spune, că seceta cea mare, ce se pârea că o să fie, începuse să inspire teamă tuturor agricultorilor. Toate sămânăturile au suferit, orz mai cu samă; porumbul nu a resărit încă în unele părți.

Septemăna aceasta au venit însă vr'o trei ploii bune, așa că speranță de îndreptare. Lumea a început să fie mai veselă.

O mare parte din județul nostru și mai cu samă orașul, dice „Curierul de Bacău,” este bântuit mai de-o lună de-o mare secetă cu vânturi; prășila nu se poate face și multe locuri nu s'au putut ara. Ne trebuie ploaie, și ploaie bună.

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny.”

Licitațiuni: în 11 August și 11 Sept. imob. comunei Sz. Egyhazad-Oláhfalva (trib. Odorhei); în 11 Iulie și 11 August imob. d-nei Maria Fabritius în Sibiu (trib.); în 19 Iunie și 19 Iulie imob. lui Ioan Toth în Bistrița; în 5 Iunie și 5 Iulie imob. lui Martin Graffi și soți în Bistrița (trib.); în 19 Iulie și 19 August imob. d-nei Ioan Szajdel în Odorhei; în 12 Iulie imob. lui Solomon Csiffo în Cris-

tur (trib. Odorhei); în 30 Iunie imob. lui Nicolae Sibian în Rășnov (trib. Brașov); în 25 Iunie imob. lui Francisc Farkas și soți în Sânt-Ana (trib. Mureș-Oșorhei); în 19 Iunie și 19 Iulie imob. Mariei Fleischer în Boș (judec. cerc. Teaca); în 8 Iulie imob. lui Radu Goaga în Tîrheș (trib. Brașov); în 9 Iulie și 9 August imob. rămasului după Vasiliță Szabados în Tomaș (judec. cerc. Huiedin.); în 26 Iunie imob. lui Toader Suit în Bortatiba (judec. cerc. Năsăud); în 2 Iulie și 2 August imob. Evei Bokk în Hattolca (trib. K. Oșorhei); în 16 Iulie și 3 Sept. imob. lui Iosif Olah în Balintfalva; în 15 Iulie și 2 Septemvre imob. lui Gregorie și Stefan Bodoni în Booz (trib. M. Oșorhei); în 30 Iunie imob. lui George Ioan Herda în Simon (trib. Brașov); în 28 Iunie imob. lui Andrei Baiau și soți în Boiță (judec. cerc. Hațeg); în 14 Iunie imob. d-lui Alecsandru Onodi în M. Oșorhei (trib.); în 26 Iulie și 26 August imob. lui Nicolau Morariu în Mercurea; în 19 Iulie și 19 August imob. lui Ioan Thal în Roșia (trib. Sibiu); în 26 Iunie și 26 Iulie imob. lui Nicolau Moldovan și soți în Abrud (judec. cerc.); în 25 Iulie și 13 Sept. imob. lui Ioan Varga în Ny.-Szt.-Marton (trib. M. Oșorhei); în 16 Iulie și 16 August imob. Anei Corda în Aliocuș (judec. cerc. Aiud); în 15 Iulie și 16 August imob. lui Carol Kando în Daia (trib. Oșorhei); în 7 Iunie și 17 Iulie imob. lui Vasiliță Uileșan și soți în Milaș (judec. cerc. Teaca); în 30 Iunie și 30 Iulie imob. lui George și Iosif Borza în Abrud (judec. cerc.)

Rațiociniul comitetului balului român din Viena.

(5 Urmare).

e) Prin d-na Coelestina de Oppolzer Mautner-Markhof (56 fl.)

DD. Coelestina de Oppolzer 50 fl., Gustav Reininghaus 6 fl.

f) Prin d-na Aurelia Trapșa-Kron (109 fl.)

DD. Dr. B. Grigorovița 6 fl., V. Grigorovici 6 fl., Gustav Suess 4 fl., M. Trapșa, c. r. colonel 30 fl., Sava Popovici 15 fl., Dr. Heinrich Wallmann 8 fl., Generalul Traian Doda 15 fl., Major Kleinschmidt 5 fl., d-na Aurelia Trapșa-Kron 10 fl., Franz Schmiedt Ritter v. Zabiarea 10 fl.

g) Prin comitet (2 # 797 fl. și 25 franci).

DD. Moritz Wasserburger 6 fl., H. Wasserburger 6 fl., Constantin Colbasi, stud. 3 fl., Dr. Heinemann 6 fl., Le baron d'Eder 6 fl., Oscar Eliatte 6 fl., Fürst Wrede 6 fl., Locot. Ruscha 2 fl., Locot. Harstich 2 fl., Ioan Popasu, stud. 3 fl., Mahomed Ali-Rogap 6 fl., Animpodist Daschiviciu, stud. 2 fl., Wilibald Foltz 3 fl., Iulius Kneip 6 fl., d-na Escel. Marie Kizzola 3 fl., Bianca Kizzola 3 fl., Camilla Kizzola 3 fl., Admeta Rudolf 3 fl., bar. Carl M. Haar, locot. supr. 2 fl., Camilo Mauroner 3 fl., Drd. Sterio Ciurcu, stud. 3 fl., Graf Friedrich Ienison 6 fl., Richard v. Schiewitzhofer 6 fl., Ritter v. Stefanovici 2 fl., Un oficer 2 fl., Alfred v. Wiener-Welten 6 fl., Ritter v.

Horodinsky 6 fl., bar. Adrian Larisch 6 fl., Ritter Koritowsky 6 fl., Graf Marko Bomballes 6 fl., Kapitan Kuh 6 fl., Samson 6 fl., Dimitrie de Cerker 10 fl., Dr. Stefanovici 6 fl., locot. supr. de Simoni 6 fl., major Emanuel Stricker 15 fl., Alfred baron v. Springer 6 fl., Drd. Negură, stud. 3 fl., Greilinger 3 fl., N. Zsiga 10 fl., Hugo Flechtner 3 fl., Dr. Alois Smolei 3 fl., M-me Mayran 3 fl., Hatz, atache offic. 2 fl., Escel. Iohnet Kasson, amb. engl. 6 fl., Constantin Nicolaevici, capit. pens. 5 fl., prof. Dr. Urban Iarnick 5 fl., S. F. Rothschild, banchier 10 fl., d-na Maria Gräfin Wenckheim 10 fl., Ales. Mikscha 6 fl., Alexius Doerr 10 fl., Graf Franz Nadásdy 5 fl., bar. Nopcia 5 fl., A. Frunzănescu 10 fl., Escel. Marx Ritt v. Marxberg. pres. poliției 15 fl., B. G. Popovits 25 fl., Dr. Iulius Sterck 10 fl., Conte de Robibant, ambas. Italiei 10 fl., Dr. Wilhelm Russ 10 fl., I. M. Dr. Bernhard Seewald, adv. 10 fl., Louis Kellner 10 fl., Ludvig Iesovits, cassier 10 fl., Richard v. Forreger 10 fl., Iosef Kunzmann 15 fl., Carl fürst Paar 6 fl., Dr. med. Dimitrie Doca 2 #, Dr. Sachellario 15 fl., cavalier de Hurmusachi, deputat 10 fl., Escel. Hoffmann, ministru de finanțe 10 fl., Medet Chir. Dr. I. Lebell 10 fl., Bernhard Ludvig 10 fl., Dr. Weincke 15 fl., princip. Gregoriu Ypsilanti 25 fl., Graf Osker Fröhlich, atache milit. d'Sredia 10 fl., Alfred Russo 10 fl., C. Obedenariu, ag, dipl. în Roma 25 franci.

(Va urma).

ad. Nr. 86 — 1879.

1—3

EDICT.

Petru Murza din Vidacutul unguresc comitatul Udorheiului protopresbiteratul Târnavei de sus, carele de 4 ani a părăsit pre legiuita sa muier Floarea Major din Vidacutul românesc, fără de-a se sci ubicațiunea lui, se citează prin aceasta a se presenta înaintea subscrișului scaun protopresbiterat în termen de un an și o zi, căci la din contră procesul în contră-i încaminat și în nevința lui de față se va decide.

Alma 26 Aprile 1879.

Dela scaunul protopresbiterat al Târnavei de sus.

Ioan Almasan m. p.,
protopresb.

Înștiințare.

Comuna bisericăscă gr. or. din Docnecea, comitatul Carașului, are necesitate pentru renovirea s. biserici și adevă:

Turnul e de-a să acoperi cu aramă, — pareți preste tot e de a să spoii (măltări) pre din afară etc.

Toți acei d-ni maiestrii, carii voesc să primească lucrul asupr'ași, să se prezenteze în fața locului în termen de 14 zile.

Docnecea, în 26 Maiu 1879 st. v.

Pentru comitetul parochial.

Costa Tismonariu m. p.,
președinte.

Stefan Ioanovicu m. p.,
notariu.

[22] 2—3

UMRATH & COMP. în PRAGA,

fabrică de mașini agricole,

se recomandă prin specialitățile lor renumite prin o **executare foarte solidă**, **umbriet ușor mare productivitate** și **treerat curat a**

mașinilor de treerat cu brațe și cu vârtaj

pentru 1 până 8 cai sau boi,

atât **locomobile** cât și **stabile**. Mai departe fabricăm noi în mărimi diverse:

Ciururi de bucate, mașini pentru tăiat paie, mori pentru sdrobot etc. etc.

Cataloge ilustrate în limbile țerei grătuite și franco.

[14] 18